

ЛІТЕРАТУРА

1. Helakorpi, S. (ed.) 2001. Strategic and Operational Planning of Education. Helsinki : Tammi.
2. Liebermann, A. (ed.) 1990. Schools as Collaborative Cultures : Creating the Future Now. New York : The Falmer Press.
3. Malaska, P. 1993. Awareness of and Penetrating into the Future.) In Vapaavuori, M. (ed.) Miten tutkimme tulevaisuutta? Acta Futura Fennica 5. Helsinki : Painatuskeskus.
4. Meristö, T. 1991. Working with Scenarios when Leading an Enterprise. Acta Futura Fennica 3. Helsinki : VAPK-kustannus.
5. Parr, C. W. 1993. Back to the Future : Belief Systems which Prevent the Adoption of Technology in the Classroom. In Estes, N. & Thomas, M. (eds.) Rethinking the Roles of Technology in Education : The Tenth International Conference on Technology and Education. March 21–24, 1993. Massachusetts Institute of Technology, Cambridge, Massachusetts. Volume 1. Austin, TX : The University of Texas at Austin, College of Education, 458–460.
6. Tella, S. 2004. Visualising Future Foreign Language Education : From Revision and Supervision to Vision. In Мджінен, К., Каікконен, Р. & Кононен, В. (eds.) Future Perspectives in Foreign Language Education. Oulun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan tutkimuksia 101, 71–98.
7. [Електронний ресурс] / Режим лдоступу : http://ourworld.compuserve.com/homepages/A_Littlejohn
8. [Електронний ресурс] / Режим лдоступу : <http://www.edu.helsinki.fi/vk/index.en.htm>
9. [Електронний ресурс] / Режим лдоступу : <http://www.helsinki.fi/~tella/flinks.html>

УДК 81'373.7:159.931/936

СЕМАНТИКА ТА СТРУКТУРА ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ ВІДЧУТТІВ ЛЮДИНИ

Денисова А.С., аспірант

*Бердянський державний педагогічний університет,
вул. Шмідта, 4, м. Бердянськ, Україна*

angelikadenisova@rambler.ru

У статті проаналізовано основні структурно-граматичні класи фразеологічних одиниць на позначення відчуттів людини, організованих за моделлю словосполучень. Виявлено, що серед запропонованих сталих сполук найбільшу групу становлять дієслівні, найменшу – ад'єктивні фразеологічні одиниці. Що стосується семантики, то найпитомішу вагу мають фразеологізми на позначення відчуттів людини з семантикою голоду та втоми, найменшу – нюхових відчуттів.

Ключові слова: фразеологічна одиниця, структурно-граматична класифікація, підрядний тип зв'язку, іменникові, дієслівні, прислівникові, прикметникові фразеологізми, відчуття людини.

СЕМАНТИКА И СТРУКТУРА ФРАЗЕОЛОГИЗМОВ, ОБОЗНАЧАЮЩИХ ОЩУЩЕНИЯ ЧЕЛОВЕКА

Денисова А.С.

*Бердянский государственный педагогический университет,
ул. Шмидта, 4, г. Бердянск, Украина*

В статье проанализированы основные структурно-грамматические классы фразеологических единиц, обозначающие ощущения человека, организованных по модели словосочетаний. Выведено, что среди предложенных постоянных соединений наибольшую группу составляют глагольные, наименьшую – адъективные фразеологические единицы. Что касается семантики, то больше всего фразеологизмов, обозначающих ощущения человека, с семантикой голода и усталости, меньше всего – обонятельных ощущений.

Ключевые слова: фразеологическая единица, структурно-грамматическая классификация, подчинительный тип связи, субстантивные, глагольные, адвербиальные, адъективные фразеологизмы, ощущения человека.

SEMANTICS AND STRUCTURE OF IDIOMS DENOTING THE HUMAN FEELINGS

Denisova A.S.

Berduansk State Pedagogical University, str. Schmidt, 4, Berdiansk, Ukraine

In the period of radical changes the whole language system is enriched in reaction to appearance of new concepts, phenomena and realities of people social life. The largest dynamics of development can be seen on lexical and phraseological levels. That's why phraseological units are the actual object of many researches.

Idiom is a lexical and grammatical unity of two or more separately processed components, grammatically organized on the model of phrase or sentence that having integral meaning is reproduced in the language traditionally automatically.

Phraseological units are defined by a number of features that makes them independent units of language, different from other linguistic units (words, phrases, sentences). In comparison with words they are the more expressive with emotionally expressive point of view, their meanings are accompanied by various image characteristics. In difference from syntactic units, including free phrases, frasems are built as holistic structure, they are stable and do not build according to specific syntactic model.

The goal is to identify and describe the structural model of Ukrainian phraseology organized according to the model of phrases.

To solve the goal we'll be on the material of phraseology which means the sense of perception.

The knowledge about the around world a person gets through perception. The perception is a direct connection with consciousness and external world, conversion the energy of external stimulus in facts of consciousness to information; reflected in the mind of a person some properties and qualities of objects and phenomena.

As the purpose of our study is to analyze idioms describing the feelings of a person with the structure of phrases, in our research we'll be use the grammar-structural classification of D. Uzhchenko V. Uzhchenko which give such categories of phraseologies created according to the model of phrases, verb; noun; adverbial; adjectival.

We have analyzed phraseological units denoting human feelings from the point of view of their structure. The biggest group of phraseologies are verbs, the less are adjectives.

Key words: phraseological unuts, structural and gramatic classification, subordinating type of connection, nouns, verbs, adverbs, adjectives idioms, human feelings.

Утворення фразеологічних одиниць, їхня щоденна поява – це живий і постійний процес, викликаний самою потребою людського спілкування. Процес розуміння й аналізу фразеологічного складу мови – це шлях до пізнання ментальності народу, його уявлень про світ і сприйняття себе в цьому світі.

І. Огієнко писав: "...І поки живе мова – житиме й народ, як національність... От чому мова завжди має таку велику вагу в національному рухові, от чому ставлять її на перше почесне місце серед головних наших питань" [4, с. 239–240].

У періоди радикальних змін уся мовна система збагачується, реагуючи на виникнення нових понять, явищ, реалій суспільного життя людини. Найбільшою динамікою розвитку відзначається, перш за все, лексичний і фразеологічний рівні. Саме тому фразеологічні одиниці є актуальним об'єктом багатьох досліджень.

Фразеологія як лінгвістична дисципліна виникла лише на початку ХХ ст. Проблему вивчення фразеологічних одиниць порушували багато науковців, зокрема, Л. Авксентьєв, М. Алефіренко, Л. Булаховський, Б. Ларін, Ю. Прадід вивчали їхню семантику; становлення й етимологія фразеологічних одиниць були в центрі уваги М. Демського, В. Мокієнка, Л. Скрипник, Ю. Шевельова. У кінці ХХ–на початку ХХІ століття активізуються етнокультурний та психокогнітивний аспекти в працях О. Левченко та О. Селіванової; збирається й опрацьовується ареальна фразеологія (Б. Ларін, В. Лавер, М. Олійник). З'являються дисертаційні дослідження, присвячені вивченню різних аспектів української фразеології як літературної: місце фразеології в системі мови (Я. Баран); фразеологічна ідеографія (Ю. Прадід); системні відношення фразеологічних одиниць

(А. Архангельська, Н. Бобух); семантика й динаміка окремих тематичних груп (Д. Ужченко) та ін.

Однак залишається багато невирішених питань, серед яких – проблема визначення фразеологізму. О. Пономарів, наприклад, вважає, що фразеологічною одиницею, або фразеологізмом, називається стійке сполучення слів, граматично організованих за моделлю словосполучення або речення [6, с. 80]. На думку М. Шанського, фразеологічна одиниця – це відтворювана в готовому вигляді одиниця мови із двох і більше наголошуваних компонентів слівного характеру, фіксована (тобто постійна за своїм значенням, складом і структурою) [13, с.10–15]. Л. Скрипник дає таке визначення: “Фразеологізм – це лексико-граматична єдність двох і більше нарізно оформлених компонентів, граматично організованих за моделлю словосполучення чи речення, яка, маючи, цілісне значення, відтворюється у мові за традицією, автоматично” [8, с. 11].

Фразеологічні одиниці відзначаються низкою ознак, що дозволяє вважати їх самостійними одиницями мови, відмінними від інших лінгвістичних одиниць (слова, словосполучення, речення). Порівняно зі словами вони, як правило, є виразнішими з емоційно-експресивного погляду, їхнє значення супроводжується різними образними характеристиками. Від синтаксичних одиниць, зокрема вільних словосполучень, фраземи відрізняються тим, що відтворюються як цілісні структури, є відносно стійкими, а не будуються щоразу за певними синтаксичними моделями [8, с. 9].

Як не існує серед науковців єдиного визначення фразеологічної одиниці, так і немає одностайної думки щодо їх класифікації. Важливе значення цієї проблеми підкреслює Л. Авксентьев: “Вивчення різних класифікацій фразеологічного складу мови допомагає з’ясувати природу фразеологічних одиниць, а також їх місце та особливості функціонування в мовній системі” [1, с. 59].

Заслугує на увагу класифікація за граматичною формою і семантичними ознаками, опрацьована в ряді праць В. Архангельським [3, с. 25–30]. Дослідник вважає за доцільне поділяти фразеологічні одиниці на фраземи (фразеологізми зі структурою словосполучень) і стійкі фрази (фразеологічні одиниці, утворені за моделлю простого чи складного речення). Л. Скрипник, аналізуючи фразеологічні одиниці в синхронному плані, виокремлює два структурно-граматичні класи: фразеологізми, організовані за моделлю словосполучення; фразеологічні одиниці, організовані за моделлю простих або складних речень [8, с. 23].

Виходячи із цього, ми поставили за мету виявити та описати структурні моделі та семантику українських фразеологізмів, організованих за моделлю словосполучень, якої ми будемо досягати на матеріалі фразеологізмів, що позначають відчуття людини.

Розглянемо, як відчуття класифікують у науковій літературі. Знання про навколишній світ людина отримує через психічні процеси. Відчуття – це безпосередній зв’язок свідомості із зовнішнім світом, перетворення енергії зовнішніх подразнень у факти свідомості – в інформацію; відображення у свідомості особистості окремих властивостей та якостей предметів і явищ [7, с. 117].

При аналізі фактичного матеріалу використовуватиметься класифікація англійського фізіолога Ч. Шеррінгтона, який диференціював людські відчуття на основі анатомічного положення рецепторів і функцій, виокремивши такі основні класи: екстероцептивні (зорові, слухові, нюхові, смакові), пропріоцептивні (кінестезичні та статичні відчуття), інтероцептивні (спраги, голоду, неспокою, втоми, нудоти, напруженості) та окрему групу становлять температурні та больові відчуття [7, с. 156].

Оскільки мета нашого дослідження полягає в аналізі фразеологічних одиниць зі структурою словосполучень, то за основу слугуватиме граматико-структурна класифікація

Д. Ужченка та В. Ужченка, які виокремлюють такі основні розряди фразеологізмів, побудованих за моделлю словосполучень: іменникові; дієслівні; прислівникові; прикметникові [11, с. 104–109].

Джерелами фактичного матеріалу нам слугували фразеологічні словники сучасної української мови [5; 9; 10; 12]. Методом суцільної вибірки було відібрано 346 фразеологізмів зі структурою словосполучень на позначення відчуттів людини.

Аналіз фактичного матеріалу свідчить, що найчисленнішим класом фразеологічних одиниць зі структурою словосполучення є дієслівні моделі. Під дієслівними фразеологічними одиницями розуміють фразеологізми, стрижневим словом яких є дієслово. Їхня частка становить 71,6% (248 фразеологічних одиниць).

Дієслівні фразеологічні звороти можуть мати одне залежне слово (*вступити / вступлювати очі (зір, погляд)* “довго вдивлятися в що-небудь” [12, с. 160], *вивело очі на лоб (на лоба)* “хто-небудь відчув великий біль, переляк” [12, с. 81], *валитися від вітру* “бути дуже виснаженим, слабким” [5, с. 19], *валити (звалювати, звалити) з ніг* “про втому” [5, с. 19] або ціле підрядне словосполучення (*бачити не далі свого носа* “мати обмежений світогляд; недобачати” [9, с. 18], *класти зуби на полку* “голодувати” [9, с.170], *вибивати зубами чечітку* “дрижати, клацаючи зубами (від холоду, переляку)” [12, с. 79], *держати (тримати) на голодному столі* “погано харчуватися, обмежувати в їжі” [12, с. 229]. Фразеологізми, які мають у структурі одне залежне слово, зустрічаються частіше і становлять 2/3 (66,1%) усіх дієслівних фразеологічних зворотів, відповідно 33,9% – це сталі сполуки, які у своєму складі мають ціле підрядне словосполучення.

Дієслівні фразеологічні одиниці представлені нами такими семантичними групами: зорові відчуття (*блмнути очима (оком)* “дивитися, поглядати на кого-, що-небудь, виражаючи певні емоції” [12, с. 35], *вбирати очима (в очі, поглядом)* “оглядаючи, сприймати, запам’ятовувати бачене” [12, с. 70]); слухові відчуття (*доноситися (долітати) до вуха* “ставати чутним, доступним для слухового сприймання” [12, с. 262], *аж у вухах лящить* “який сильно діє на слух; дуже голосний, гучний” [12, с. 457–458]); нюхові відчуття (*вдаряти (бити) / вдарити в ніс* “гостро відчуватися (про запах)” [12, с. 71]); температурні відчуття (*клацати зубами* “дуже мерзнути” [12, с. 381], *морозом подрало по шкурі* “когось охопило неприємне відчуття холоду від сильного переляку, переживання” [12, с. 659–660]); відчуття голоду (*заморити черв’яка* “трохи вгамувати голод, перекусити” [12, с. 313]); утома (*ледве совати ногами* “дуже стомлено йти” [12, с. 841], *[ні (і) [рук, [ні (і) ніг не чути (не почувати, не відчувати]* “відчувати сильну втому (переважно у ногах) від надмірного бігання, ходіння); дуже втомитися” [10, с. 158; 12, с. 959]). Розподіливши сталі словосполучення на семантичні групи, ми виявили, що найбільшу кількість становлять фраземи на позначення відчуттів голоду (29,4%), втоми (25%) та зорових відчуттів (18%).

До прислівникових, або адвербіальних належать фразеологізми, що функціонально співвідносяться з прислівником. Їхня частка становить 12, 5% (43 фразеологічні одиниці).

Прислівникові фразеологічні одиниці представлені нами такими моделями: одиниці прийменниково-відмінкового походження (*на свіже око* “не бачивши перед цим” [10, с.121]); фразеологічні одиниці зі сполучником *хоч* (*хоч вовків гони* “дуже холодно” [10, с.19-20; 12, с.188], *хоч собак ганяй* “дуже холодно” [10, с.19–20; 12, с.188]).

Щодо семантики прислівникових фразеологічних одиниць, то вони розподілені нами на такі групи: зорові відчуття (*мов баран на нові ворота* “не розуміючи, здивовано дивитися на когось” [9, с. 194], *як сорока в (на голу) кістку* “дуже уважно, приглядаючись до чогось” [12, с. 844], температурні відчуття (*хоч вовків (собак) гони (ганяй)* “дуже холодно” [10, с. 17]); відчуття голоду (*на голодний живіт* “натщесерце, не ївши” [12, с. 292] та втоми (*без задніх ніг* “натомившись, міцно спати; дуже втомившись” [10, с. 19; 6,

с. 13]. Серед адвербіальних сталих словосполучень найчисельнішу групу становлять фразеологізми з семантикою відчуттів голоду (39,5%) та втоми (25,5%).

Іменникові або субстантивні фразеологізми – це фразеологічні одиниці, функціонально співвіднесені з іменником. Структура іменникових фразеологічних одиниць найчастіше являє собою стійку сполуку стрижневого іменника з прикметником (*сліпа курка* “людина, яка погано бачить” [12, с. 406]; *глуха тетеря* “людина, яка погано чує” [12, с. 881]); іменником у формі інших непрямих відмінків з прийменниками (*туман у голові* “хтось не може ясно, чітко усвідомлювати щось (через утому, недугу)” [12, с. 903]). У ролі залежного компонента при стрижневому іменнику можуть бути й порядкові числівники (*до десятого поту* “до надмірної втоми” [5, с. 104]; [10, с. 147], *до сьомого поту* “до надмірної втоми” [5, с. 104; 10, с. 147]). Нами відібрано 38 таких фразеологізмів, що становить 10,9%.

Усередині цього класу нами виокремлені такі семантичні групи: зорові відчуття (*гостре око* “хтось добре бачить; спостережливий, кмітливий” [12, с. 583]); слухові відчуття (*туге вухо* “хтось має поганий слух” [12, с. 163], а також відчуття втоми (*аж [червоні] вогні в очах [мигтять (блискотять)]* “хтось погано себе почуває, відчуває наближення стану запаморочення” [12, с. 140], *туман в (на) очах* “хтось погано почуває себе (від утоми, хвороби, хвилювання)” [12, с. 903], голоду (*вовчий апетит* “дуже велике бажання їсти [5, с. 30]). Розподіливши сталі словосполучення на семантичні групи, ми виявили, що найбільше їх на позначення відчуттів голоду (36,8%), втоми (31,5%) та зорових відчуттів (23,6%).

Прикметникові або ад’єктивні фразеологічні одиниці – це фразеологізми, стрижневим компонентом яких є прикметник. М. Алефіренко наголошує на важливості того, що в “процесі становлення і функціонування ад’єктивних фразем відбуваються складні міжрівневі взаємовпливи. Неврахування такої взаємодії або недооцінка її ролі у визначенні семантико-граматичної природи ад’єктивних фразем приводить до помилкових уявлень про сутність фразеологічних одиниць цього семантико-граматичного розряду, коли ад’єктивними вважаються всі стійкі словосполучення, до компонентного складу яких входить прикметник” [2, с. 59]. Ад’єктивні фразеологізми тематичної групи “Відчуття людини” є найменшою групою, їхня частка становить 4,9%, тобто 17 фразеологічних одиниць. Вони представлені нами такими моделями: “прикметник + іменник у непрямому відмінку” (*тугий на [одно] вухо* “глухуватий, який погано чує” [12, с. 902]; “дієслово + іменник у непрямих відмінках” (*від вітру точиться* “дуже втомлений, виснажений” [12, с. 893], також ад’єктивні сталі словосполучення можуть мати будову порівняльного звороту (*[мов] з голодного краю* “дуже голодний” [12, с. 395]).

З-поміж прикметникових фразеологічних одиниць нами виокремлені семантичні групи на позначення слухових відчуттів (*тугий на вуха* “глухуватий, який погано чує” [12, с. 902], відчуття втоми (*мов з хреста знятий* “про когось, хто має дуже стомлений, хворобливий вигляд” [9, с. 196] та голоду (*[як] з голодного краю* “дуже голодний” [10, с. 78]). Фразеологічні одиниці на позначення відчуттів голоду (47%) та втоми (35%) становлять найбільшу групу серед прикметникових сталих сполук.

Слід зазначити, що всім проаналізованим фразеологічним одиницям властивий підрядний тип синтаксичного зв’язку.

Отже, нами проаналізовано фразеологічні одиниці на позначення відчуттів людини з точки зору їхньої структури; виявлено, що найбільшу групу фразеологізмів, утворених за моделлю словосполучення, становлять дієслівні (71,6%), найменшу – прикметникові сталі сполуки (4,9%). Що стосується семантики стійких словосполучень, то найпитомішу вагу мають фразеологізми на позначення відчуттів людини з семантикою голоду (32,3%) та втоми (26,3%), найменшу – нюхових відчуттів (0,5%).

Перспективу дослідження вбачаємо в зіставному аналізі фразеологічних одиниць на позначення відчуттів людини в українській, англійській та французькій мовах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Авксентьев Л.Г. Сучасна українська мова : Фразеологія / Л.Г. Авксентьев. – Х. : Вища шк., 1983. – 137 с.
2. Алефіренко М.Ф. Теоретичні питання фразеології / М.Ф. Алефіренко. – Х. : Видавництво при Харківському державному університеті видавничого об'єднання “Вища школа”, 1987. – 134 с.
3. Архангельский В.А. Устойчивые фразы в современном русском языке / В.А. Архангельский. – Ростов-на-Дону, 1964. – 315 с.
4. Огієнко І. Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу / І. Огієнко. – Репр. відтворення вид. 1918 р. – К. : Абрис, 1991. – 272 с.
5. Олійник І.С. Українсько-російський і російсько-український фразеологічний тлумачний словник / І.С. Олійник, М.М. Сидоренко. – К. : Рад. шк., 1991. – 400 с.
6. Пономарів О.Д. Теоретичні питання фразеології / О.Д. Пономарів. – К. : Вища школа, 1987. – 230 с.
7. Психология ощущений и восприятия / под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, В.В. Любимов. – 2-е изд, испр. и доп. – М. : «ЧеРо», 2002. – 610 с.
8. Скрипник Л. Г. Фразеологія української мови : монографія / Л.Г. Скрипник. – К. : “Наукова думка”, 1973. – 270 с.
9. Словник українських ідіом / уклад. Г.М. Удовиченко. – К. : Рад. письменник, 1968. – 463 с.
10. Ужченко В.Д. Фразеологічний словник української мови / В.Д. Ужченко, Д.В. Ужченко. – К. : Освіта, 1998. – 224 с.
11. Ужченко В.Д. Фразеологія сучасної української мови : навч. посіб. / В.Д. Ужченко, Д.В. Ужченко. – К. : Знання, 2007. – 494 с.
12. Фразеологічний словник української мови / уклад. : В.М. Білоноженко та ін. – К. : Наук. думка, 2008. – Кн.2. – 1104 с.
13. Шанский Н.М. Лексика и фразеология современного русского языка / Н.М. Шанский. – М. : Государственное учебно-педагогическое издательство Министерства просвещения РСФСР, 1957. – 168 с.

REFERENCES

1. Avksentieva, L.G. (1983) Suchasna ukrainska mova : frazeologhiia, Vyscha shk., Kharkiv, Ukraine.
2. Alefirenko, M.F. (1987) Teoretychni pytannia frazeolohii Vidavnistvo pri Harkivskomu derzhavnomu universiteti vidavничого об'єднання “Vyscha shkola”, Kharkiv, Ukraine.
3. Arkhangel'skii, V.A. (1964) Ustoichivyye frazy v sovremennom russkom yazyke, Rostov-na-Donu, Russia.
4. Ohienko, I. (1991) Ukrainska kultura. Korotka istoriia kulturnoho zhittia ukrainskoho narodu, Repr. vidtvorennia vid. 1918 r., Abrys, Kyiv, Ukraine.
5. Oliinyk, I.S. (1991) Ukrainsko-rosiiskyyi i rosiisko-ukrainskyi frazeolohichniy tлумачnyi slovnyk, Rad. shk., Kyiv, Ukraine.
6. Ponomariv, O.D. (1987) Teoretychni pytannia frazeolohii, Vyscha shkola, Kyiv, Ukraine.
7. Psihologhiia oschuscchenii i vospriiatiiia (2002) / pod red. Yu.B. Gippenreiter, V.V. Liubimov, «CheRo», Moscow, Russia.
8. Skrypnyk, L.H. (1973) Frazeolohiia ukrainskoi movy : monohrafiia, Naukova dumka, Kyiv, Ukraine.
9. Slovnyk ukrainskykh idiom / uklad. H.M. Udovichenko, Rad. pismennyk, Kyiv, Ukraine.
10. Uzhchenko, V.D. (1998) Frazeolohichniy slovnyk ukrainskoi movy, Osvita, Kyiv, Ukraine.
11. Uzhchenko, V.D. (2007) Frazeolohiia suchasnoi ukrainskoi movy, Znannia, Kyiv, Ukraine.

12. Frazeologichnyi slovnyk ukrainskoi movy (2008), uklad. : V.M. Bilonozhenko ta in., Book 2, Nauk. dumka, Kyiv, Ukraine.
13. Shanskyi, N.M. (1957) Leksika i frazeologiya sovremennogo russkogo yazyka Gosudarstvennoe uchebno-pedagogicheskoe izdatelstvo Ministerstva prosvescheniya RSFSR, Moscow, Russia.

УДК 811.161.2'373:81'367.7

ТИПИ ЛЕКСИЧНИХ ЗАВДАНЬ З МОВИ СПЕЦІАЛЬНОСТІ: ДОСВІД ВІТЧИЗНЯНОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІНГВОДИДАКТИЧНОЇ НАУКИ І ПРАКТИКИ

Катиш Т.В.

*Запорізький національний технічний університет,
вул. Жуковського, 64, м. Запоріжжя, Україна*

tatyana-0408@mail.ru

У статті аналізуються типи завдань із фахової лексики з урахуванням досвіду вітчизняної та зарубіжної лінгводидактики. Запропоновані різноманітні блоки завдань, які можуть бути використані для збагачення словникового запасу студентів, навчання студентів правильних прийомів професійного спілкування, вироблення відповідних навичок і вмінь.

Ключові слова: типи завдань, лінгводидактична наука, мова спеціальності, професійне спілкування, термін.

ТИПЫ ЛЕКСИЧЕСКИХ ЗАДАНИЙ ПО ЯЗЫКУ СПЕЦИАЛЬНОСТИ: ОПЫТ ОТЕЧЕСТВЕННОЙ И ЗАРУБЕЖНОЙ ЛИНГВОДИДАКТИЧЕСКОЙ НАУКИ И ПРАКТИКИ

Катыш Т.В.

*Запорожский национальный технический университет,
ул. Жуковского, 64, г. Запорожье, Украина*

В статье анализируются типы заданий по специальной лексике с учётом опыта отечественной и зарубежной лингводидактики. Предложены разнообразные блоки заданий, которые могут быть использованы для обогащения словарного запаса студентов, обучения студентов правильным приёмам профессионального общения, формирования соответствующих навыков и умений.

Ключевые слова: типы заданий, лингводидактическая наука, язык специальности, профессиональное общение, термин.

THE TYPES OF LEXICAL TASKS IN THE LANGUAGE OF SPECIALITY: THE KNOWLEDGE OF NATIVE AND FOREIGN LINGUISTIC AND DIDACTIC SCIENCE AND PRACTICE

Katysh T.V.

Zaporizhzhya national technical university, Zhukovsky str., 64, Zaporizhzhya, Ukraine

The actuality of Ukrainian language of speciality as very important object of students' teaching is grounded in the institutions of higher education in Ukraine; the types of lexical tasks for effective mastering in the work with special texts is described.

The article deals with the expediency of working with lexical tasks in the process of acquiring professional vocabulary on the example of the radioengineering terminological system. The author proposes the variants of tasks which can be used during training and which can be help students learn the language of speciality and will contribute to forming systematic knowledge of special vocabulary and simplify the process of professional communication.

The author concludes that the expediency of studying professional vocabulary in the linguistic aspect is due to the need to develop high-level scientific and students' professional speech skills at technical institutes. The possibilities of using lexical tasks in learning the professional vocabulary are broad enough in-depth to understanding of terminology as an ordered system.